

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне слідче управління

вул. Володимирська, 33, м. Київ, 01601, факс (044) 279-66-31, тел. (044) 255-84-88
www.ssu.gov.ua e-mail: san@ssu.gov.ua Код КОД ЄДР 00034074

ПОВІДОМЛЕННЯ

про зміну раніше повідомленої підозри та повідомлення про нову підозру

місто Київ

«26» вересня 2024 року

Старший слідчий 4 відділу 3 управління досудового розслідування Головного слідчого управління Служби безпеки України старший лейтенант юстиції Коваль Юлія Андріївна, розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №2202300000000929 від 13.09.2023, встановивши наявність підстав для зміни раніше повідомленої підозри та повідомлення про нову, у відповідності до ст. ст. 36, 40, 42, 276, 277, 278, 279 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

Чемезова Сергія Вікторовича,
20.08.1952 р.н., уродженця м. Черемхово,
Іркутської області, СРСР, громадянина рф,
генерального директора ДК «Ростех» (ПІН
рф 7704274402), ПІН фізичної особи
770202363089, зареєстрованого за
адресою: російська федерація,
м. Москва, Боровське шосе, буд. 48, кв.
124, раніше не судимого,

про те, що він підозрюється:

- у пособництві у вчиненні дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, які призвели до загибелі людей та інших тяжких наслідків, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 110 КК України;
- у пособництві з ведення агресивної війни, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 437 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 110 КК України, у вчиненні якого підозрюється громадянин рф Чемезов С.В.

Встановлено, що 24.10.1945 набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26.06.1945, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН).

До складу ООН увійшли Союз Радянських Соціалістичних Республік (правонаступником якого з 1991 року є російська федерація), Українська Радянська Соціалістична Республіка (правонаступницею якої з 1991 року є Україна) та ще 49 держав-засновниць, а в подальшому до вказаної міжнародної організації прийняті інші держави світу.

Відповідно до частини 4 статті 2 Статуту ООН всі Члени ООН утримуються в їх міжнародних відносинах від загрози силою або її застосування проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН від 21.12.1965 «Про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав, про огороження їх незалежності і суверенітету» закріплено, що держави не мають права втручатися прямо чи опосередковано з якої б то не було причини у внутрішні та зовнішні справи іншої держави. Засуджуються не тільки збройне втручання, але також всі інші форми втручання, спрямовані проти правосуб'єктності держави або проти її політичних, економічних чи культурних елементів. Всі держави повинні утримуватися від того, щоб організувати, допомагати, створювати, фінансувати, заохочувати або допускати збройну, підривну або терористичну діяльність.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН від 24.10.1970 «Про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН» закріплено принцип, згідно з яким держави утримуються в своїх міжнародних відносинах від загрози силою або її застосування проти територіальної цілісності або політичної незалежності будь-якої держави.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 «Про неприпустимість інтервенції і втручання у внутрішні справи держав» закріплено, що держави не мають права здійснювати інтервенцію або втручання в будь-якій формі або по якій б то не було причині у внутрішні чи зовнішні справи інших держав; принцип відмови від інтервенції і невтручання у внутрішні і зовнішні справи держав включає: суверенітет, політичну незалежність, територіальну недоторканність, національну єдність і безпеку всіх держав; суверенне і невід'ємне право держави вільно визначати свою власну політичну, економічну, культурну та соціальну систему, розвивати свої міжнародні відносини і здійснювати невід'ємний суверенітет над своїми природними ресурсами відповідно до волі її народу без зовнішньої інтервенції, втручання, підривної діяльності, примусу або загрози в якій би то не було формі; обов'язок держав утримуватися в їх міжнародних відносинах від загрози силою або її застосуванням в якій би то не було формі з метою порушити міжнародно-визнані кордони іншої держави, порушити політичний, соціальний або економічний порядок інших держав, повалити або змінити політичну систему іншої держави або його уряд, викликати напруженість між двома або більше державами; обов'язок держави утримуватися від збройної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації або будь-якої іншої форми інтервенції і втручання, явної або

прихованої, спрямованої проти іншої держави або групи держав, або від будь-якого акту військового, політичного або економічного втручання у внутрішні справи іншої держави; обов'язок держави утримуватися від будь-яких дій або спроб в якій би то не було формі або під яким би то ні було приводом дестабілізувати або підірвати стабільність іншої держави або будь-якого з його інститутів; обов'язок держави утримуватися від спроб впливати, сприяти, заохочувати або підтримувати прямо або опосередковано бунтівну або сепаратистську діяльність в інших державах під яким би то не було приводом, або від будь-яких дій, спрямованих на порушення єдності або підрив, або повалення політичного устрою інших держав.

Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки 24.08.1991 схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України.

Незалежність України визнано більшістю держав світу, у тому числі 05.12.1991 Російською Федерацією.

Пунктами 1, 2 Меморандуму «Про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї» від 05.12.1994, закріплено, що російська федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні їх зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти політичної незалежності України.

Статтями 1-3 Конституції України, яка прийнята Верховною Радою України 28.06.1996, визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Стаття 18 Конституції України визначає, що зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загально визнаними принципами і нормами міжнародного права.

Відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань за Заключним актом Наради з безпеки та співробітництва в Європі, 31.05.1997 укладено Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російською федерацією (ратифікований Законом України від 14.01.1998 № 13/98-ВР та Федеральним Законом російської федерації від 02.03.1999 № 42-ФЗ).

Згідно ст. ст. 2-3 зазначеного Договору, російська федерація зобов'язалась поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих кордонів між Україною та російською федерацією та розбудову відносин на основі принципів взаємної поваги, суверенної рівності, територіальної цілісності та невтручання у внутрішні справи.

Крім того, у статтях 1-5 Декларації Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 14.12.1974 № 3314 (XXIX) серед іншого визначене поняття

агресії, яке є аналогічним з визначенням збройної агресії в ст. 1 Закону України «Про оборону України», зокрема збройна агресія це застосування іншою державою або групою держав збройної сили проти України. Збройною агресією проти України вважається будь-яка з таких дій:

- вторгнення або напад збройних сил іншої держави або групи держав на територію України, а також окупація або анексія частини території України;

- блокада портів, узбережжя або повітряного простору, порушення комунікацій України збройними силами іншої держави або групи держав;

- напад збройних сил іншої держави або групи держав на військові сухопутні, морські чи повітряні сили або цивільні морські чи повітряні флоти України;

- засилання іншою державою або від її імені озброєних груп регулярних або нерегулярних сил, що вчиняють акти застосування збройної сили проти України, які мають настільки серйозний характер, що це рівнозначно переліченим в абзацах п'ятому - сьомому цієї статті діям, у тому числі значна участь третьої держави у таких діях;

- дії іншої держави (держав), яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження третьої держави, використовувалася цією третьою державою (державами) для вчинення дій, зазначених в абзацах п'ятому - восьмому цієї статті;

- застосування підрозділів збройних сил іншої держави або групи держав, які перебувають на території України відповідно до укладених з Україною міжнародних договорів, проти третьої держави або групи держав, інше порушення умов передбачених такими договорами, або продовження перебування цих підрозділів на території України після припинення дії зазначених договорів.

Підрозділ збройних сил іншої держави - військове формування іноземної держави, що має постійну чи тимчасову організацію, належить до сухопутних (наземних), морських, повітряних або спеціальних військ (сил) цієї держави, оснащене легкою зброєю чи важкою бойовою технікою, яка підпадає під дію Договору про звичайні збройні сили в Європі, перебуває під командуванням особи, відповідальної перед своєю державою і законами України за поведінку своїх підлеглих, які зобов'язані дотримуватися внутрішньої дисципліни, законів України, норм міжнародного права.

Жодні міркування будь-якого характеру, з політичних, економічних, військових чи інших причин, не можуть слугувати виправданням агресії.

Крім того, російська федерація є постійним членом ради безпеки ООН, на яку покладено відповідальність за підтримку міжнародного миру та безпеки.

Проведеним досудовим розслідуванням у кримінальному провадженні за № 2202300000000929 від 13.09.2023 встановлено, що наприкінці 1990-х років в російській федерації діяли два державні посередники з експорту та імпорту продукції військового та подвійного призначення, а саме: ФДУП «ДК «Росозброєння» та ФДУП «Промекспорт», які 04.11.2000 об'єднані у ФДУП «Рособоронекспорт». У листопаді 2000 року громадянин рф Чемезов Сергій Вікторович, 20 серпня 1952 р.н., який є наближеною особою до президента рф Путіна В.В., призначений на посаду першого заступника генерального директора

у новоствореному ФДУП «Рособоронекспорт». В період часу з 28.04.2004 по 26.11.2007 Чемезов С.В. перебував на посаді генерального директора ФДУП «Рособоронекспорт».

23.11.2007 президентом рф Путіним В.В. підписано федеральний закон під №270-ФЗ «Про Державну корпорацію «Ростехнології» (далі – Закон рф №270-ФЗ від 23.11.2007), яка в 2012 році була перейменована в Державну корпорацію зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (далі – ДК «Ростех», Корпорація).

Заключними положеннями Закону рф №270-ФЗ від 23.11.2007 встановлено, що Корпорація вважається створеною з дня внесення відповідного запису до єдиного державного реєстру юридичних осіб.

26.11.2007 президентом рф підписано указ №1575, яким Чемезова С.В. призначено на посаду генерального директора Державної корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростехнології».

Пунктом 2 вказаного указу визначено, що він вступає в силу з дня набрання чинності федеральним законом №270-ФЗ від 23.11.2007.

03.12.2007 до єдиного державного реєстру юридичних осіб рф внесено відомості № 1077799030847 про Державну корпорацію зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростехнології» (ІПН рф 7704274402, 119991, м. Москва, бульвар Гоголівський, 21, будова 1).

Громадянин рф Чемезов С.В. безперервно очолює ДК «Ростех» з 03.12.2007 по теперішній час.

10.07.2008 президентом рф підписано указ № 1052, яким Державній корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростехнології» передано акції 443 підприємств, в якості майнового внеску російської федерації.

Правове становище, цілі діяльності, повноваження, порядок управління діяльністю, порядок реорганізації та ліквідації ДК «Ростех» визначаються Законом рф №270-ФЗ від 23.11.2007 (зі змінами та доповненнями від 07.05.2009, 29.12.2010, 27.06.2011, 10.07.2012, 04.03.2013, 21.07.2014, 28.11.2015, 29.07.2017, 29.12.2017, 23.04.2018, 28.11.2018, 01.04.2019, 02.12.2019, 27.12.2019, 18.03.2020, 07.04.2020, 31.07.2020, 14.07.2022, 24.07.2023 та 04.08.2023).

Відповідно до ч. 3 ст. 3 Закону рф №270-ФЗ від 23.11.2007 основними функціями Корпорації, окрім інших, є:

- участь у реалізації державної політики у галузі військово-технічного співробітництва російської федерації з іноземними державами та державної програми озброєння, а також організації відповідно до законодавства російської федерації виконання державної програми озброєння, державного оборонного замовлення та мобілізаційного плану, довгострокових цільових програм, федеральних цільових програм та програм військово-технічного співробітництва;

- надання сприяння організаціям різних галузей промисловості, включаючи оборонно-промисловий комплекс, у проведенні прикладних досліджень з перспективних напрямів розвитку науки і техніки та у впровадженні у

виробництво передових технологій з метою підвищення рівня вітчизняних розробок високотехнологічної промислової продукції, скорочення термінів та вартості її створення, а також проведення наукових досліджень з перспективних напрямів розвитку науки та техніки.

Згідно ч. 2 ст. 6 Закону рф №270-ФЗ від 23.11.2007 президент російської федерації:

- призначає голову та інших членів наглядової ради Корпорації, припиняє їх повноваження у порядку, встановленому цим Федеральним законом;
- призначає на посаду та звільняє з посади генерального директора Корпорації.

Відповідно до ч. 1 ст. 10 Закону рф №270-ФЗ від 23.11.2007 органами управління Корпорації є наглядова рада Корпорації, правління Корпорації та генеральний директор Корпорації.

Згідно ч. 1-2 ст. 11 Закону рф №270-ФЗ від 23.11.2007 наглядова рада Корпорації є найвищим органом управління Корпорації, до якої входять 11 членів (в т.ч. генеральний директор Корпорації – за посадою).

Відповідно до ч. 1 ст. 13 Закону рф №270-ФЗ від 23.11.2007 правління Корпорації є колегіальним виконавчим органом Корпорації. Генеральний директор Корпорації та заступники генерального директора Корпорації є членами правління за посадами. Діяльністю правління Корпорації керує генеральний директор Корпорації.

Згідно ч. 1-2 ст. 11 Закону рф №270-ФЗ від 23.11.2007 генеральний директор Корпорації є одноосібним виконавчим органом Корпорації та здійснює керівництво її поточною діяльністю. Генеральний директор Корпорації призначається на посаду та звільняється з посади президентом російської федерації.

Статтею 16 Закону рф №270-ФЗ від 23.11.2007 передбачено повноваження генерального директора Корпорації, до яких, окрім інших, віднесено:

- діє від імені Корпорації та представляє без довіреності її інтереси у відносинах з федеральними органами державної влади, органами державної влади суб'єктів Російської Федерації, органами місцевого самоврядування, іноземними організаціями, міжнародними організаціями, іншими організаціями;
- видає накази та розпорядження з питань діяльності Корпорації;
- щорічно звітує про діяльність Корпорації перед президентом російської федерації та урядом російської федерації.

Встановлено, що до складу ДК «Ростех» входять понад 800 підприємств, з яких сформовано 14 холдингових компаній, 11 з яких - в оборонно-промисловому комплексі, 3 - у цивільних галузях, а також більше 80 організацій прямого управління.

Окрім інших, до складу ДК «Ростех» входять наступні холдингові компанії та окремі підприємства:

1. АТ «Концерн «Калашников» (ПІН 1832090230, Удмуртська Республіка, місто Іжевськ), яке є виробником бойової стрілецької зброї: автоматів АКМ, АК-74М, АКС-74, АК-101/103, АК-102, АК-104; ручних кулеметів РПК-16, РПЛ-20; гвинтівок снайперських СВД, СВДС, СВДМ, СВ-98, СВ-99, ВСВ-

338, СВЧ; пістолетів-кулеметів ПП-19 «Бізон», ПП 19-01 Витязь-СН, «Гепард»; пістолетів ПЯ, ПМ, ПММ, ПБ, ПСМ, МР-71, МР-471, МР-472 та інших.

Також АТ «Концерн «Калашников» є співвласником російського ТОВ «ЦСТ» (ZALA Aero Group, ПІН 1841015504, Удмуртська Республіка, місто Іжевськ), яке спеціалізується на розробці та виробництві БПЛА військового призначення під брендом «ZALA» (Zala 421-04М, -08М; Zala 421-16; Zala 421-16Е і -16ЕМ; Zala 421-20; Zala 421-09, КУБ-БЛА, ZALA Lancet та інших).

2. АТ «Концерн «Уралвагонзавод» (ПІН 7706453206, Свердловська область, місто Нижній Тагіл), яке є виробником: бойових машин піхоти Т-15; бойових машин вогневої підтримки «Термінатор» та «Термінатор-2»; бойових машин розмінування БМР-3М; самохідних гаубиць 2С19 «Мста-С»; танків «Армата» Т-14, Т-90, Т-90С, Т-72, Т-80БВМ; мінометних комплексів 2С12А «Сани».

3. АТ «Вертольоти росії» (ПІН 7731559044, м. Москва), яке є виробником гелікоптерів Ансат, Ка-226Т, Ка-27, Ка-31, Ка-32А11ВС, Ка-52, Ми-8/17, Ми-171, Ми-26Т, Ми-24, Ми-28Н, АW139.

4. АТ «Технодинаміка» (ПІН 7719265496, м. Москва), яке є виробником пускових установок реактивних систем залпового вогню, пускових установок ЗРК ППО та ПРО.

5. АТ «Концерн «Радіоелектронні Технології» (ПІН 7703695246, місто Москва), яке є виробником авіоніки для провідних зразків російської військової авіації, у тому числі для Су-35С, Ка-52 «Алігатор», Мі-171А2, Як-130, МІГ-29К/КУБ, ІЛ-476, Ту-204СМ.

6. АТ «НВО «Високоточні Комплекси» (ПІН 7704721192, місто Москва), яке є виробником: оперативно-тактичних ракетних комплексів «Іскандер-М», «Панцир С-1», «Ігла-С»; протитанкових ракетних комплексів та комплексів штурмового озброєння «Корнет», «Хризантема», «Конкурс»; комплексів озброєння бронетанкової техніки, бойових відділень легкоброньованої техніки «Бережок», «Бахча», бойових машин піхоти, іншого військового обладнання.

7. АТ «Об'єднана приладобудівна корпорація» (ПІН 7704859803, місто Москва), яке є виробником: автоматизованих комплексів радіоелектронного придушення; командно штабних машин Р-149МА1 та іншого військового обладнання.

8. АТ «Об'єднана авіабудівельна корпорація» (ПІН 7708619320, місто Москва), яке є виробником військових літаків МІГ-29, МІГ-35, МІГ-41, СУ-30, СУ-35, СУ-57, СУ-75, СУ-34, ТУ-160, ІЛ-76, ІЛ-112, ІЛ-276, А-50 (А-50У) та інших.

9. ТОВ «РТ-Капітал» (ПІН 7704770859, місто Москва), яке є виробником РСЗВ «Торнадо», РСЗВ «Град», САЗ «Хостка», іншого військового обладнання.

У невстановлений досудовим розслідуванням час, однак не пізніше 28.04.2004, Чемезов С.В., користуючись приватними близькими дружніми стосунками з вищими керівниками російської федерації, за власною згодою, був залучений останніми до формування та реалізації внутрішньої та зовнішньої політики рф, в сфері військово-промислового комплексу.

З цією метою, за сприяння вищих керівників рф, Чемезова С.В. було включено до складу: військово-промислової комісії рф; комісії при президентові

рф з питань військово-технічного співробітництва російської федерації з іноземними державами; бюро вищої ради партії «єдина росія»; ради російської академії наук з досліджень у галузі оборони.

Починаючи з 2000-х років російська федерація (в особі уряду, парламенту, органів державної влади, державних корпорацій, державних воєнізованих організацій, підконтрольних собі суб'єктів господарювання та фізичних осіб), переслідуючи ідею подальшого шляху розвитку України, виходячи з власних геополітичних інтересів, які передбачають перебування України у сфері свого впливу, розпочала планування та підготовку до зміни меж території та державного кордону України, в т.ч. шляхом захоплення частини території України з використанням збройних сил рф. Вказану політику було вирішено реалізовувати, в тому числі, шляхом підвищення власного воєнного потенціалу, забезпечення належного функціонування підприємств-виробників зброї та державних воєнізованих організацій, підтримання їх боєздатності.

З метою нарощування боєздатності армії рф, необхідної для захоплення частини території України вищим військово-політичним керівництвом рф, окрім іншого, прийнято російську державну програму розвитку озброєнь на 2011-2020 роки, затверджену закритим указом президента рф № 1565 від 31.12.2010. Вказаною вище програмою передбачалось підвищити рівень оснащення армії рф новою технікою з 10% до 70-80%, а зенітних ракетних військ до 100%. Фінансування програми склало не менше 23 трлн російських рублів. До реалізації вказаної програми розвитку озброєнь невстановленими особами (з числа вищих керівників рф), окрім інших, залучено Чемезова С.В. та очолювану ним ДК «Ростех».

Наслідком ведення російською федерацією політики, спрямованої на захоплення частини території України, стало те, що 20 лютого 2014 року країною-агресором розпочато ведення агресивної війни проти України, здійснення підривної діяльності, в тому числі, і шляхом вторгнення підрозділів збройних сил рф на територію півострова Крим, захоплення державних установ та організацій, військових частин.

Постановою ради федерації федеральних зборів рф «Про використання збройних сил російської федерації на території України» від 01 березня 2014 року № 48-СФ за результатами звернення президента рф, виходячи з інтересів безпеки життя громадян рф, особового складу військового контингенту збройних сил рф, що дислокується на території України (АР Крим), надано згоду президенту рф на використання збройних сил рф на території України.

У невстановлений досудовим розслідуванням час у Чемезова С.В., який: перебував на посаді генерального директора ДК «Ростех»; щонайменше з публічних виступів у ЗМІ президента рф знав про бажання країни-агресора усунути суверенітет України (знищити державність, у разі продовження євроінтеграційного вектору розвитку); був обізнаний про те, що до ведення російською федерацією агресивної війни проти України залучено міністерство оборони рф, збройні сили рф, росгвардію, а також інші державні воєнізовані організації; особисто переслідував ідеї економічного та військового домінування рф в світі, а також ідею подальшого розвитку України, виходячи з геополітичних інтересів рф, які передбачають перебування України у сфері її впливу, виник

злочинний умисел на пособництво у вчиненні дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Розуміючи, що одноосібно він не зможе досягти поставленої мети, Чемезов С.В., використовуючи своє службове становище та пов'язані із цим можливості, залучив до її реалізації посадових осіб ДК «Ростех», АТ «Концерн «Калашников», АТ «Концерн «Уралвагонзавод», АТ «Вертольоти росії», АТ «Технодинаміка», АТ «Концерн «Радіоелектронні Технології», АТ «НВО «Високоточні Комплекси», АТ «Об'єднана приладобудівна корпорація», АТ «Об'єднана авіабудівельна корпорація», ТОВ «РТ-Капітал» та інших осіб (далі – невстановлені особи), які перебували у його фактичному підпорядкуванні.

Реалізацію власних злочинних дій Чемезов С.В. вирішив здійснювати, шляхом надання управлінських доручень підконтрольним собі посадовим особам підприємств (компаній), які входили до складу ДК «Ростех».

У невстановлений досудовим розслідуванням час, однак не пізніше 01.04.2022, Чемезов С.В., перебуваючи на посаді генерального директора ДК «Ростех», отримав вказівку вищого військового політичного керівництва рф терміново організувати збільшенням холдинговими компаніями ДК «Ростех» виробництва зброї та іншого військового обладнання, необхідного збройним силам рф, росгвардії, а також іншим державним воєнізованим організаціям, задіяним у збройній агресії рф проти України, для утримання тимчасово окупованих територій України та ведення наступальних дій на території України.

З вказаною вище метою, Чемезов С.В., використовуючи своє службове становище та пов'язані із цим можливості, діючи умисно та протиправно, продовжуючи реалізовувати власний злочинний умисел, надав невстановленим посадовим особам ДК «Ростех», АТ «Концерн «Калашников», АТ «Концерн «Уралвагонзавод», АТ «Вертольоти росії», АТ «Технодинаміка», АТ «Концерн «Радіоелектронні Технології», АТ «НВО «Високоточні Комплекси», АТ «Об'єднана приладобудівна корпорація», АТ «Об'єднана авіабудівельна корпорація», ТОВ «РТ-Капітал», які перебували у його фактичному підпорядкуванні, управлінські доручення щодо збільшення виробництва зброї та іншого військового обладнання, шляхом:

- встановлення заборон на відпустки ключових співробітників холдингових компаній ДК «Ростех», задіяних у виконанні державного оборонного замовлення з виробництва зброї для потреб так званої «СВО»;

- встановлення на підприємствах-виробниках зброї нових графіків роботи у 3-4 зміни щоденно;

- добору співробітників, яких буде задіяно у виконанні державного оборонного замовлення з виробництва зброї для потреб так званої «СВО»;

- підвищення виробничих потужностей на підприємствах-виробниках зброї (в т.ч. шляхом закупівлі нового обладнання та будівництва нових цехів).

За результатами виконання невстановленими посадовими особами холдингових компаній ДК «Ростех» вказаних вище управлінських доручень Чемезова С.В., підприємства-виробники зброї, які входять до складу Корпорації, суттєво збільшили виробництво зброї та іншого військового обладнання, що

надало можливість ДК «Ростех» забезпечити відповідні потреби так званої «СВО» на понад 80%.

Вказані вище дії Чемезова С.В. призвели до того, що протягом 2022-2023 років ДК «Ростех» виготовила:

- не менше однієї партії безпілотних літальних апаратів КУБ-БЛА (точна кількість апаратів в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії безпілотних літальних апаратів ZALA Lancet (точна кількість апаратів в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії реактивних систем залпового вогню «Торнадо-Г» (точна кількість систем в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії реактивних систем залпового вогню «Торнадо-С» (точна кількість систем в одній партії не встановлена);
- не менше 2 (двох) партій модернізованих самохідних гаубиць 2С19М2 «Мста-С» (точна кількість гаубиць в одній партії не встановлена);
- не менше 2 (двох) партій винищувачів СУ-35С (точна кількість літаків в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії винищувачів СУ-30СМ2 (точна кількість літаків в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії винищувачів СУ-57 (точна кількість літаків в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії винищувачів СУ-35 (точна кількість літаків в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії фронтових бомбардувальників Су-34 (точна кількість літаків в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії гвинтокрилів Ка-52 (точна кількість гвинтокрилів в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії гвинтокрилів Мі-28 (точна кількість гвинтокрилів в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії гіперзвукових авіаційних ракетних комплексів «Кинжал» (точна кількість комплексів в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії ручних багатозарядних гранатометів ГМ-94 (точна кількість гранатометів в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії бойових машин піхоти БМП-2М «Бережок» (точна кількість машин в одній партії не встановлена);
- не менше 3 (трьох) партій бойових машин піхоти БМП-3 (точна кількість машин в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії модернізованих мінометних комплексів 2С12А «Сани» (точна кількість комплексів в одній партії не встановлена);
- щонайменше 1 літак-локатор А-50У;
- щонайменше 2 літаки Іл-76МД-90А;
- не менше однієї партії самохідних мінометів «ДРОК» (точна кількість мінометів в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії танків Т-80БВМ (точна кількість танків в одній партії не встановлена);
- не менше однієї партії танків Т-90М «Прорив» (точна кількість танків в одній партії не встановлена);

- не менше однієї партії танків Т-72Б3М (точна кількість танків в одній партії не встановлена).

З огляду на викладене, громадянин російської федерації генеральний директор Державної корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех», Чемезов Сергій Вікторович, усвідомлюючи протиправність своїх дій, на виконання вказівок вищого політичного керівництва рф та зс рф, з метою усунення перешкод для ведення широкомасштабного збройного вторгнення на територію України, будучи обізнаним (в обстановці, що існує на теперішній час), що вищенаведена продукція ДК «Ростех» використовуватиметься підрозділами зс рф, іншими збройними формуваннями рф та підконтрольними їм угрупованнями іррегулярних незаконних збройних формувань як засоби та знаряддя ведення агресивної війни проти України, очевидно і неминуче призведе до широкомасштабного збройного вторгнення на територію України, тимчасової окупації рф території України, порушення державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості України, будучи пособником у вчиненні кримінального правопорушення, відповідальним за виконання державних оборонних замовлень з розробки, виробництва, випробовування, модернізації та ремонту зброї, боєприпасів, військової техніки, літальних апаратів, а також іншої продукції та товарів у всіх галузях оборонного виробництва, фактично усунув перешкоди та надав засоби та знаряддя на вчинення умисних дій, спрямованих зміну меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, які призвели до загибелі людей та інших тяжких наслідків.

Таким чином, громадянин рф Чемезов С.В. обґрунтовано підозрюється у пособництві у вчиненні дій з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, які призвели до загибелі людей та інших тяжких наслідків, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 110 КК України.

Фактичні обставини кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 437 КК України, у вчиненні якого підозрюється громадянин рф Чемезов С.В.

Згідно із Конституцією України, Україна є суверенною і незалежною державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною. Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російською федерацією 1997 року

та іншими міжнародно-правовими актами є окупацією частини території суверенної держави Україна та міжнародним протиправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

Всупереч вказаним нормам міжнародного права, президент російської федерації (далі - рф) Путін В.В., маючи намір та мету розпочати збройний конфлікт з Україною, з ціллю захоплення нових територій, а також встановлення над ними контролю, зосередив на собі значну частину оборонно-промислового комплексу, шляхом створення корпорації, якій було передано частину промислових активів країни, а генеральним директором призначено довірену особу Путіна В.В. - Сергія Вікторовича Чемезова.

Так, 23.11.2007 Путіним В.В. підписано закон №270-ФЗ «Про Державну корпорацію «Ростехнології» (далі – ДК «Ростех», Корпорація).

У свою чергу, з 2007 по 2014 рік Чемезов С.В. сприяючи виконанню злочинних намірів та планів Путіна В.В., вступаючи в змову з вищим політичним керівництвом рф, приєднавав до ДК «Ростехнології» підприємства та компанії, які зосереджував у власному відданні за такими напрями діяльності як авіабудування, машинобудування, радіоелектроніка, медичні технології, інноваційні матеріали, а також приймав участь у реалізації державної політики у галузі військово-технічного співробітництва рф з іноземними державами та іншими підприємствами, що не входять до складу ДК «Ростех».

Станом на 2013 рік, відповідно до звіту Корпорації, під безпосереднім керівництвом та контролем Чемезова С.В., Корпорація на 39,5% збільшила обсяг робіт з держоборонзамовлення (далі - ДОЗ) у порівнянні з попереднім роком. Виконавцями з ДОЗ стали 219 організацій «Ростеха», які виконали роботи достроково та в повному обсязі закрили всі контракти з ДОЗ, таким чином забезпечивши збройні сили та інші збройні формування російської федерації, значним обсягом зброї, боеприпасів, військової техніки, літальних апаратів, а також іншою продукцією та товарами у всіх галузях оборонного виробництва.

Поряд з тим, президент рф Путін В.В., а також інші представники влади рф, діючи всупереч вимогам п.п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципам Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту ООН і Декларацій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV) від 21.12.1965 № 2131(XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), спланували, підготували і розв'язали агресивну війну та воєнний конфлікт проти України.

Так, починаючи з 20 лютого 2014 року для реалізації вищезазначеного умислу, з метою блокування та захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури для забезпечення військової окупації та подальшої анексії рф території АР Крим і м. Севастополя, російською федерацією розпочато збройну агресію проти України шляхом вторгнення військовим, морським і повітряним транспортом окремих підрозділів зс рф з порушенням, всупереч міжнародно-правовим зобов'язанням рф, порядку перетину державного кордону України в районі Керченської протоки та використання нею своїх військових формувань, дислокованих у Криму

відповідно до Угоди між Україною і рф про статус та умови перебування Чорноморського флоту рф на території України від 28 травня 1997 року,

Надалі, продовжуючи підривну діяльність проти України, рф утворила на окупованій території України в АР Крим федеральні органи державної влади рф, правоохоронні органи та органи судової системи, місцевого самоврядування, з метою становлення та зміцнення окупаційної влади рф та недопущення контролю України над цією територією.

Одночасно з тим, протягом березня та квітня 2014 року під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та зс рф, представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих рф, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України. Внаслідок чого, 7 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «донецька народна республіка», а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «луганська народна республіка» у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і донині.

У подальшому, з метою зосередження владних повноважень в діяльності оборонно-промислового комплексу, прийняття рішень, що стосуються організації, координації, вдосконалення та оцінки ефективності діяльності федеральних органів виконавчої влади рф щодо реалізації державної політики у сфері оборонно-промислового комплексу, контролю за їх виконанням, а також можливістю здійснювати інші адміністративно-управлінські рішення задля формування та виконання програм та планів у галузі військово-технічного забезпечення рф зі збільшення виробництва та модернізації зброї і військової техніки, для реалізації злочинних намірів щодо ведення збройного конфлікту, а в подальшому, широкомасштабного вторгнення на територію України, президент рф Путіні В.В. створив Військово-промислову комісію РФ, встановивши себе головою цієї комісії, видавши указ № 627 від 10.09.2014 про утворення Військово-промислової комісії рф.

Членами Комісії Путін В.В. призначив осіб, з числа його близького кола, серед яких, зокрема, міністри силового та фінансово-економічного блоку уряду, помічники президента, генеральні директори підприємств, що входять до складу ВПК тощо.

У зв'язку з тим, що головним пріоритетом у діяльності ВПК є розробка державних програм озброєнь та забезпечення їх виконання до складу Військово-промислової комісії рф було включено Чемезова Сергія Вікторовича як генерального директора Державної корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех», а також одного із безпосередніх виконавців державних оборонних замовлень від імені ДК «Ростех», у відповідності Закону рф «Про Державну корпорацію «Ростехнології» №270-ФЗ від 23.11.2007.

В свою чергу Чемезов С.В., з метою успішного та своєчасного виконання державних оборонних замовлень з ціллю сприяння збройним силам та іншим воєнізованим формуванням рф у веденні збройного конфлікту проти України, а також підготовки до повномасштабного вторгнення, використовуючи дружні

взаємовідносини з главою держави рф, збільшив кількість підприємств у складі корпорації до 2021 року у порівнянні з 2008, вдвічі.

Станом на 2021 рік завдання державних оборонних замовлень виконувало понад 350 організацій Корпорації. Державним замовникам було поставлено найбільш значущі нові та модернізовані зразки озброєнь, військової та спеціальної техніки такі як: літаки Су-57, Су-35С, Су-34, Су-30СМ2, МіГ-31, МіГ-35, Іл-76МД-90А, А-50У, Бе-200; гелікоптери типу Мі-8 (модифікації АМТШ, АМТШ-ВН), Мі-28НМ, Мі-26Т2В, Ка-52, Ка-226Т; танки Т-80БВМ, Т-72Б3М, Т-90М; самохідні артилерійські системи «Мста-С» та «Нона-СМ»; бойові машини підтримки танків «Термінатор»; бойові машини піхоти БМП-3; бойові машини десанту БМД-4М; бронетранспортери БТР-МДМ; броньовані ремонтно-евакуаційні машини БРЕМ-Л та БРЕМ-1М; ракетні комплекси «Іскандер-М»; зенітні ракетно-гарматні комплекси «Панцир-С1»; протитанкові ракетні комплекси «Хризантема-С»; протитанкові керовані ракети, боєприпаси різних калібрів та авіаційні бомбові засоби ураження; комплекти бойового екіпірування «Ратник»; засоби автоматизованого управління військами та зв'язку, техніка радіоелектронної боротьби; армійські автомобілі різного призначення тощо.

Так, частка авіаційної техніки становила понад 45%, озброєння Сухопутних військ та боєприпасів – близько 35%, автоматизованих систем управління, засобів зв'язку та радіоелектронної боротьби – 20%, а рівень виконання завдань ДОЗ-2021 організаціями Корпорації сягнув 99,5%.

З метою оптимізації роботи під час виконання поставлених завдань, Корпорація взаємодіяла з державними замовниками та іншими федеральними органами виконавчої влади з питань розміщення завдань ДОЗ, ціноутворення, ходу реалізації державних контрактів, забезпечення комплектуючих виробів, удосконалення законодавства у сфері ДОЗ, а також здійснювалася взаємодія з питань виконання взаємних зобов'язань з інтегрованими структурами, що не входять до Корпорації, у тому числі з АТ «Концерн ВКО Алмаз-Антей» та АТ Корпорація «Тактичне ракетне озброєння».

Після вжиття всіх належних заходів та залучення необхідних засобів, президентом рф Путіним В.В. 24.02.2022 о 5 год. ранку оголошено про початок «спеціальної військової операції» на території України. Того ж дня, близько 05 год. 10 хв. зс рф, що діяли за наказом керівництва рф, здійснено запуск крилатих та балістичних ракет по аеродромах, військових штабах, складах, підрозділах Збройних Сил України та інших військових формувань. Після чого, тоді ж, війська рф сухопутним шляхом зайшли на суверенну територію України.

Так, на виконання вищевказаного наказу, військовослужбовці зс рф шляхом застосування зброї незаконно вторглися на територію України через державні кордони України в Київській, Житомирській, Чернігівській, Херсонській, Миколаївській, Харківській, Сумській, інших областях та здійснили збройні напади на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, цивільні об'єкти, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, а також здійснюють окупацію окремих частин з числа вказаних території, що продовжується до цього часу та призводить до загибелі людей та інших тяжких наслідків.

Тоді ж, з 24.02.2022, на виконання спільних злочинних намірів вищого політичного керівництва рф, Чемезов С.В., будучи інформованим про фактично необхідні для ефективного ведення збройними силами рф кількості засобів ведення агресивної війни, витрат озброєння, боєприпасів та військової техніки, а також конкретні потреби в них, що виразились в державних оборонних замовленнях, продовжив виконання своєї функції з організації забезпечення зс рф засобами для ведення агресивної війни.

Так, займаючи посаду генерального директора Державного корпорації «Ростех», Чемезов С.В., діючи умисно та добровільно, шляхом прийняття управлінських рішень, надання відповідних вказівок керівникам оборонних підприємств, що входять до складу корпорації, організував виробництво озброєння, боєприпасів, військової техніки та технологій, з метою забезпечення знаряддями для ведення агресивної війни зс рф, зокрема шляхом:

- збільшення заробітної плати працівникам підконтрольних ДК «Ростех» підприємств військово-промислового комплексу, яке склало в середньому по підприємствах корпорації 17,2%;

- організації роботи підконтрольних ДК «Ростех» підприємств військово-промислового комплексу в три зміни, в тому числі у нічні, а також у вихідні та святкові дні;

- встановлення заборон на відпустки ключових співробітників холдингових компаній ДК «Ростех», задіяних у виконанні державного оборонного замовлення з виробництва зброї для потреб так званої «СВО»;

- додаткового прийняття на роботу великої кількості працівників, яких було задіяно у виконанні державних оборонних замовлень з виробництва зброї для потреб так званої «СВО»;

- підвищення виробничих потужностей на підприємствах-виробниках зброї (в т.ч. шляхом закупівлі нового обладнання та будівництва нових цехів).

Внаслідок цього, під безпосереднім контролем Чемезова С.В., доля продукції, виробленої підприємствами, що входять в ДК «Ростех» серед усього озброєння, боєприпасів та військової техніки, що використовується для ведення агресивної війни проти України, склала 90%. Серед зазначених засобів ведення війни – ствольна та реактивна артилерія, легка та важка бронетехніка, бойова авіація, важкі вогневі системи, стрілецька зброя та усі види боєприпасів.

У зв'язку з чим, підприємствами ДК «Ростех» під керівництвом Чемезова С.В., виконано на 99,5%, державних оборонних замовлення за 2022 рік, які фактично розраховані міністерством оборони рф потребами в озброєнні та військовій техніці, необхідній для ефективного ведення агресивної війни.

Про результати вказаної злочинної діяльності з пособництва у веденні агресивної війни Чемезов С.В. доповів Путіну В.В. 07.08.2023 у Кремлі в м. Москві, в ході офіційної доповіді про діяльність ДК «Ростех» у 2022 – 2023 роках.

Поряд з тим, на вказаній зустрічі Чемезов С.В. отримав вказівки від президента рф Путіна В.В. щодо подальших напрямків його злочинної діяльності, які полягають в збільшенні у відсотковому відношенні виробництва новітніх зразків озброєння, у тому числі танків Т-90 «Прорив», літальних комплексів, БПЛА «КУБ» та «Ланцет», на що Чемезов С.В. надав свою беззаперечну згоду.

Продовжуючи свою злочинну діяльність Чемезов С.В., перебуваючи на території російської федерації, залишаючись на посаді генерального директора ДК «Ростех», протягом 2023 року, шляхом надання відповідних вказівок керівникам оборонних підприємств, що входять до складу корпорації, та контролю їх виконання, організував підготовку промислових підприємств до запланованого збільшення виробництва продукції за державними оборонними замовленнями, внаслідок чого обсяг виготовленої продукції збільшилось кратно, в тому числі:

- боєприпасів до стрілецького озброєння, РСЗВ та ствольної артилерії – в 50 разів;
- легкої броньованої техніки, бронемашин – в 5,5 разів;
- танків – в 7 разів.

За перелічені результати, а також виконання вказівок, Чемезов С.В. доповів під час звітування щодо «глобальної модернізації» перед президентом рф Путіним В.В. 28.12.2023.

Надалі, під безпосереднім управлінням Чемезова С.В., продовжуючи свою злочинну діяльність, з метою виконання у повному обсязі державних оборонних замовлень міністерства оборони рф, з ціллю ведення агресивної війни проти України, корпорацією «Ростех» освоєно виробництво важких вогнеметних систем ТОС-2, систем дистанційного мінування «Земледеліє», керованих снарядів «Краснополь», комплексу керованих боєприпасів «КУБ», авіаційних керованих ракет для БПЛА, виготовлено та поставлено (точна кількість озброєння досудовим слідством не встановлена) нові серійні літаки Су-57, Су-35с, Су-34, Су-30СМ2, Іл-76МД-90А, Як-130, вертольоти Ка-52М, Мі-28НМ, танки Т-90М «Прорив», комплекси артилерійської розвідки «Пеніцилін», які активно використовуються зс рф в ході агресивної війни проти України.

Поряд з тим, під керівництвом та контролем Чемезова С.В. підприємствами зі складу ДК «Ростех» протягом 2023 року, порівняно з даними за 2022 рік, збільшили обсяги виробництва та капітального ремонту танків в 3,5 рази, легкоброньованої техніки в 3 рази, випуск боєприпасів для танків та бойових машин піхоти в 9 разів, снарядів для ствольної артилерії в 6 разів, реактивних снарядів для РСЗВ – в 8 разів, некерованих ракетних снарядів для важких вогнеметних систем – у 3 рази, випуск самохідних артилерійських озброєнь збільшено в 10 раз, буксованих – в 14 разів, мінометів – в 20 разів, РСЗВ – в 2 рази, а також проводяться роботи з адаптації та модернізації, нарощування виробництва авіаційних бомб всіх калібрів та доповнення їх модулями планування та корекції.

Про перелічені вжиті заходи, виконання державних оборонних замовлень, збільшення обсягу виробництва, модернізації, ремонту, випробовування техніки, боєприпасів та озброєння, Чемезов С.В. доповів Голові уряду російської федерації М. Мішустіну, в ході офіційної зустрічі у м. Москва 03.05.2024.

Зважаючи на викладене, громадянин російської федерації генеральний директор Державної корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех», Чемезов Сергій Вікторович, усвідомлюючи протиправність своїх дій, на виконання вказівок

вищого політичного керівництва рф та зс рф, з метою забезпечення підрозділів зс рф, інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних незаконних збройних формувань засобами ураження, озброєнням, військовою технікою для участі в збройній агресії проти України, будучи пособником у вчиненні кримінального правопорушення, відповідальним за виконання державних оборонних замовлень з розробки, виробництва, випробовування, модернізації та ремонту зброї, боєприпасів, військової техніки, літальних апаратів, а також іншої продукції та товарів у всіх галузях оборонного виробництва, фактично усунув перешкоди та надав засоби та знаряддя на вчинення умисних дій, спрямованих на ведення агресивної війни проти України.

Таким чином, Чемезов Сергій Вікторович обгрунтовано підозрюється у пособництві з ведення агресивної війни, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 27, ч. 2 ст. 437 КК України.

**Старший слідчий 4 відділу 3 управління
досудового розслідування
Головного слідчого управління
Служби безпеки України
старший лейтенант юстиції**

« 26 » вересня 2024 року

Юлія КОВАЛЬ

**Прокурор першого відділу управління
процесуального керівництва та підтримання
публічного обвинувачення Департаменту
протидії злочинам, вчиненим в умовах
збройного конфлікту**

« 26 » вересня 2024 року

Євгенія ГЛЯНЬ

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки підозрюваного
Чемезова Сергія Вікторовича, 20.08.1952 р.н.

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;
- 18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

- 1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;
- 2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
- 3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення у порядку, передбаченому ст.ст. 468-476 КПК України. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Права мені роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Пам'ятку отримав:

____.09.2024

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали підозрюваного)

Пам'ятку вручив:

Старший слідчий 4 відділу
3 управління досудового розслідування
Головного слідчого управління СБ України
старший лейтенант юстиції

Юлія КОВАЛЬ